Gül Âyinleri

Emir Kalkan

ÖTÜKEN

Emir Kalkan; Kayseri'de doğdu (1948-30 Temmuz 2015). Uzun süre Halk Edebiyatı konusunda alan çalışmaları yaptı. Türk Dünyası Araştırmaları, Türk Folklor Araştırmaları ve Türk Edebiyatı dergilerinde yazdı. *Kanatsız Kuşlar Şehri* isimli kitabı ile 2002 yılında Türkiye Yazarlar Birliği ödülünü kazandı.

Yayınevimizce neşredilen *Kanatsız Kuşlar Şehri, Yurttaş Sokak, Gül Ayinleri, Hoşçakal Şehir, Ha Bu Diyar, Bu Taraf Anadolu, Kayıp Yüzler, Türk Düğünü ve Mor Feryatlar/Afşar Ağıtları* ve *20. Yüzyıl Türk Halk Şairleri* isimli kitapları mevcuttur.

İçindekiler

Gül Âyinleri/ 11
•
Ayça Gül/ 19
•
Gül-i Rânâ/ 26
•
Yayla Gülü/ 41
•
Kızıl Gül/ 48
•
Küskün Gül/ 61
•
Elif Gül/ 72
•
Azad Gül/ 79
•
Türkü Gül/ 85
•

Kayıp Gül/ 95
•
Roman Gül/ 113
•
Yeni Gül/ 122
•
Yanık Gül/ 128
•

Ve gül; nur mayalı kadınların, anaların, bacıların, eşlerin, sevgililerin..
Vefanın, vekarın, sadâkâtın...
Ve güzelin ve güzelliğin ve güzel ahlâkın remzi oldu.
Tanrı âşıkları gülle tâcidâr eyledi.
Ve aşk ona verildi.

Ve İkbal onu hakkıyla övdü:

Aşkın sırrı rahimlerin âleminden değildir; Sam ve Ham, Rum ve Şam'dan değildir.
O, şark ve garbı olmayan bir yıldızdır; onun medarında ne şimal var ne de cenup!
O, imam, namaz ve kıbledir.
O, mürekkep, kitap ve kalemdir.
Onun tefsiri yerden göğe kadardır.

GÜL ÂYİNLERİ

ÇOCUKTUM.

Bir karanlık gecede, üzerinden alevler ve yalımlar yükselen bir mangalın başında halka olmuş oturan canlara, Hüda Nur Berkes Ata öğüt eyledi.

Yalımların, ak duvarlar üzerinde hayaletler gibi dolaştığı gecede, Ata Hüda'nın esrarlı sesi, ulu nefesi; efsunlu bir rüzgar gibi gök katlarına sungu vurdu. Rüzgar oldu esti, yarları, uçurumları geçti, dağ başlarını dolanıp aştı ve soluk soluk tüm kainata yayıldı...

Ve bir esrik hamail, bir tütsü buhur gibi doldu yüreğime.

Ata Hüda ulu Berkes buyurdu ki;

Ey turnalar, ey sunalar,
Ey oğullar kızlar..
Ey yigitler, ey körpeler...

Bilin ki, doğan öldü, genç kocaldı..
Toprak civan demedi, sultan demedi aldı.
Taçlar ve saraylar, tahtlar ve kubbeler viran oldu.

Her imaret yıkıldı, her mamur harap oldu.

Ancak ki aşk ile tacidar olmuş gönüller berhudarlık buldu.

Baki kaldı, yıkılmadı.

Siz dahi yüreğinizi aşkın ordularına hazır tutun.

Bir gün aşk çalarsa kapınızı ona hazır olun.

Bilin ki, aşk; göğün yücelerinde pervaz vuran bir kuştur;

Onun adı Huma'dır.

O yere inici, dala konucu, tuzağa tutulucu değildir.

O aranıp bulunucu, paha ile alınıcı.. ve nüfuz ve iktidar ve velayet ve güre ve güçle elde edilici değildir.

Onun huzurunda kulla köle, beyle sultan farketmedi..

Ona ne gevher, ne mücevher...

Ne elmas, ne yakut...

Ne altın, ne inci...

Ve de ne taht, ne taç sunulamadı.

O, candan gayrı bedel bilmedi,

Candan gayrı kurban kabul etmedi.

O ki, ikrar deminde;

'Ben sizin Rabbiniz değil miyim!?' teklifine;

'Evet. Sen bizim Rabbimizsin.'

Diyenlerin alınlarına yazıldı. O ikrarı verenleri ve ikrarında duranları Tanrı aşkla keremli kıldı.

Ol kavildendir ki aşk aziz oldu, mübarek oldu.

Aşkla biliş olanlara yad, yabancı kalmadı.

Kim ki aşkdan bir elif okudu; O ki cihan ilmine muhtaç olmadı.

Ey oğul..

Ona kavuşmanın yolu canı kurban vermekledir.

Arzu, heves, izzet, ikbal, erkan ve benlikten geçmekledir.

Ey oğul.. siz, aşıklardan olun.

Aşıkla huşyarın farkı o ki; arı ile pervaneye benzerler.

İkisi de çiçeklere konar da.. sinek yuvasında bal bulunamaz.

Ey dostlar,

Ey yârenler,

Ey oğul,

Bir gün aşk çalarsa kapınızı, onu aziz tutun.

Ona baş eğin, ona secde edin.

Hürmetkâr olun, hizmetkâr olun.

Ve şükredin.

Şükredin ki; aşk erdiricidir.

Çirkinden, çirkinlikten, kötüden, kötülükten el çektiricidir.

Sevginin kıymetini bilin.

Vefâkâr olun, fedâkâr olun.

Aşkın misli, aşkın bedeli ağırdır. Katlanın.

Yüz dönücü olmayın. İhânetkâr olmayın.

Âşık-ı sâdık olun.

İşimiz aşk uğruna baştan, serden geçenlerledir.

İşimiz âşıklarladır.

Âşık-ı sâdıklarladır.

Ey dost,

Bülbül âşıktır, gül mâşuk.

Bülbül sevendir, gül sevilen.

Ve lâkin gülün bülbüle zulmüdür bizi hayrette bırakan.

Bir lokma canını, bir damla kanını esirgemez de gülden bülbül; ne sağırdır ki, dönüp, feryada kulak vermez gül.

Yoktur gecesi gündüzü bülbülün.

Kanıyla sulamak için dalını gülün, inleyip durur.

Taşlara çalar başını, melâmete düşer,

Kınanır, taşlanır da aldırmaz.

Kastederler bir lokma canına da, can derdine düşmez.

Yanar sevda ateşlerinde de susmaz.

Lâkin gül bencildir.

Güzelliğinden umulmayacak kadar kabadır, duyarsızdır.

Hâlden bilen değildir gül.

Hâlden bilen değilsen ey dost;

Neye yarar sakalın, sarığın?...

Cübben, zünnârın neye yarar?

Neye yarar zikrin, secden?

İncelik ki hâlden bilmekte saklıdır, dilden bilmekte.

Lâkin gül hâlden bilici değildir.

Sevgiyi hazmedici değildir.

Sevildikçe kibir düşer gönlüne gülün.

Böbürlenir, naz edici, yüz çevirici, cefâ edici olur.

Bülbül ise sevdakârdır.

Boyun bükücüdür.

Kıblesi, Kâbesi güldür bülbülün.

Bülbül nâlândır. İnleyicidir, ağlayıcıdır.

Kurt, kuş susar...

Yılan, çayan susar...

Taş, toprak susar bülbül inleyince, yağmur durur, yel diner de...

Kibirli gül duyucu olmaz âşıkın nâlesini.

Ve bir seher bülbül, usanıp gayrı nazdan, takar yüreğini hoyrat gülün dikenine. .

Canına kıyıcı olur, kanını dökücü olur.

Bülbülün ölümü, bülbülün son secdesidir artık kibirli güle.

Sevdaya canını verişidir.

Gülün kızıllığı ki bülbülün kanındandır işte.

Bülbül ölür. Feryatlar biter, nâleler diner.

Kara bir sükûta gömülür gülşen...

Köhne bir virâneye döner bahçe.

Hoyrat gül tafrasıyla başbaşa kalır gayrı.

Gayri ne nazını çeken vardır, ne adını anan.

Pişmanlık bağrına bağdaş kurar hoyrat gülün.

Kurar ya; bülbül başka gülşene uçmuş, iş işten geçmiştir gayrı.

Ey sunalar,

Ey şahanlar,

Ey canlar,

Her şeyin kıymetini elde hazırken bilmek gerek.

Naz sarhoşu gül kibrine yenilmiş, kıymet bilmemiştir.

Sevdaya secdekâr olmayan gülün kabalığı, zulmü, hâlden, dilden anlamazlığı yanına kalır mı...?

Kimin ettiği yanına kalmıştır ey dost!?

Gönül kırıcı, kan dökücü, merhametsiz güle, daha merhametsiz, daha hoyrat, daha kaba eller uzanır.

Ne nazına bakarlar, ne tafrasına...

Koparırlar nazlı gülü dalından.

Bahçesinden, gülşeninden ayırırlar.
Yapraklarını didik didik ederler...
Parça parça bölerler.. Tel tel koparırlar...
Değirmenlere koyup ezerler,
Sokulara koyup döverler, tepelerler, çiğnerler, imbiklerden süzerler.
Kanını taş leğenlere dökerler, şişelere doldururlar kanını...
Ve, götürüp pazarlara satarlar.
İşte nazlı gülün kanı; terli gövdelere sürülecek bir ıtır, kara beliklere çalınacak bir yağdır gayri.

Aşka ihânetin bedeli ağırdır ey can,
Âşıka zulmün bedeli ağırdır.
Ey dost,
Bülbülün vefâsına, gülün cefâsınadır, hayretimiz.
Hayretimiz; bülbülün ârına, gülün sağırlığınadır.
Yüreğimize kara bulutlar koyan; gülün amansız kibridir.

Ey dostlar,
Ey yârenler,

Ne gülü kınayın, ne bülbülü.
Kınamak, gerçeği bilmeyenlerin huyudur.
Siz bakın ve ibret alın.
Ve unutmayın ki her can fıtratını işlemektedir.
Gül naz için yaratılmıştır, bülbül niyaz.
Bülbülün fıtratı yanmaktır güle, gülün fıtratı naz.
Her bülbül yanmak için yaratılmıştır, her gül naz...
Ve ikisinin de fıtratında şaşma görülmez.

Ey elim tutağı, gözüm nûru;
Şahanlar, apalaklar,

Canı kurban vermeden, aşk gelici değildir.

Tanrı, ilk evvel aşk tâcıyla taçlandırıp âşığın başını, sonra da kendine yükseltir.

Ne veliler, ne sultanlar, ne de şahlar, böyle bir taçla taçlanmadılar.

Gül de bülbül de canlarıyla ödemişlerdir aşkın bedelini.

Gül de bülbül de aşk tâcıyla taçlanmışlardır.

Ne mutlu âşıklara ki, onlara sorgu-sual yoktur.

Ey turnalar, turaçlar,
Ey yiğitler, sunalar..
Ey oğullar, ey kızlar...

Bir gün aşk çalarsa kapınızı, onu aziz tutun.

Ona baş eğin, ona secde edin.

Ve şükredin. Şükredin ki, aşk ancak erdemli yürekleri bulucudur.

Birlikte olduklarınızın değerini bilin.

"Nerede olursanız olun, sizi bir araya getiririz." buyruğunu unutmayın.

Onlar Tanrı'nın armağanıdır size.

Onlara hürmetkâr olun, hizmetkâr olun.

Sevginin değerini bilin.

Bilin ki, aşkın rüzgârı, her dem her başa esici değildir.

Gül gibi bigâne olmayın.

Ve unutmayın ki, gülün irâdesi yoktur, bülbülün irâdesi yoktur.

Oysa insan seçebilme makamındadır ve sorumludur.

Âşığın yüreği Tanrı'nın nazar ettiği ulu bir mâbettir.

Onu aziz tutun, ona secde edin. .

Ve sevin.

Sevgi; her kötülüğü nûra kesicidir. Sevin.

Coşarak, taşarak sevin.

Karşılık beklemeden sevin.

Taşı, toprağı, börtü böceği, tüm yaratılmışları sevin.

Duyan, gören olun.

Düşünen, bilen olun.

Etkilenen, ilgilenen olun.

Hâl ehli olun, dil ehli olun.

Ve sevin.

Sevin ki oğul, aşk gelince bütün eksiklikler tamam olur.

Sevin...

Yâ Allah...

Eyvallah....

AYÇA GÜL

SICAK bir Haziran akşamıydı.

Nenem Hatun ünledi.

- Hey bre!!!... dedi. Toplanın.

Toplanın yanıma gelin.

Koşuşup yanına vardık.

Çevresine halka olup dizildik.

Gözlerimize baktı. Başımızı okşadı.

- Ey, dedi, elim tutağı, dizim dermanı, arkam dayanağı, kekliklerim, turaçlarım, tor şahanlarım.

At çekende biner oldunuz, kılıç çekende düşman üstüne varır oldunuz.

Şahin avlar, kurt aşırır, ava düşer, dağa çıkar oldunuz.

Tat'ı, Fars'ı, Acem'i, Urum'u, Türk'ü, Oğuz'u, dostu, düşmanı, merdi, hayını seçer oldunuz.

Yüreği ataş, beli berk oldunuz.

Gücü yeter, erke erer oldunuz.

Siz gayrı erkek oldunuz.

Gayrı gülü bilmenizin zamanıdır.

Gelin ve gülü tanıyın, dedi.

Önümüze düştü, yürüdük.

Dalları yeşil, yaprakları narinci, kıpkırmızı, kızıl gülün önüne vardık.

El bağlayıp divan etti nenem, selâm verdi.